

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

‘Η άσπρος τρίχες είναι τὰ λείψανα ἐκεῖνα τοῦ ἀφροῦ, ποῦ σκεπάζουν τὴν θάλασσα μετὰ τὴν τρικυμία.

‘Η ἀγαθότης τῆς νεότητος εἶναι κἀτὶ τὸ ἀγγελικό. ‘Η ἀγαθότης τοῦ γῆρατος εἶναι κἀτὶ τὸ θεῖο!

‘Η πείρα μοιάζει μὲ γυναῖκα περασμένης ἡλικίας, τὴν ὁποῖαν σεβόμεθα, χωρὶς νὰ ἐρευνώμεν ἂν τὸ παρελθόν τῆς ὑπῆρξε ἀμφιβόλου ἡδίκης.

‘Όταν κανένα πρόσωπο σοῦ εἶναι ἀντιπαθητικό, τοῦ ἀντιλέγεις καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχει δίκιο, μόνον καὶ μόνον γιὰτὶ σοῦ προκαλεῖ ἀντιπάθεια.

‘Η καλὴ ἀνατροφή μπορεῖ νὰ συνοψισθῇ σ’ ἓνα μόνον παράγγελμα, τοῦτο: ‘Η συμπεριφορά σου πρὸς τὸν πλησίον σου νὰ εἶνε ὁμοία μ’ ἐκείνη ποῦ ἐπιθυμοῦσες νὰ σοῦ φέρονται ἂν ἦσαν στὴν ἴδια θέσι.

‘Η ἀγωγή εἶναι τὸ ἀνώτατον σχολεῖον τῆς καρδιάς

‘Η θυροβώδης ὄργη ἐξερεθίζει, ἡ ὄργη ὅμως ποῦ σιωπᾷ μᾶς τρομάζει.

‘Η μύγες μοιάζουν μὲ τοὺς δημοσιογράφους. Οὐδὲν ἔχουσιν ἱερὸν!

Κάρμεν Σύλβα

πάλι μέσα. Τὸ κορμὶ τῆς γέμισε τὸ στενὸ ἀνοιγμα. Πίσω ἐρχόταν ὁ εἰσοδηματίας μὲ τὴν κοιλία του κι’ ἀπὸ τὴ βιασύνη του ἐσπρωξέ τὴν Κυρία ἐλαφρὰ ἔξω. Κατάλαβα πὺς κἀτὶ ἀσυνείθιστο τρέχει κι’ ἔσκησα ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τότε, σὸτὸ φῶς τοῦ γεγρασίου, εἶδα μιὰ παράξενη σκηνή:

‘Ένας ἄνθρωπος ψηλός, μὲ πλατεῖα ρεμπουμπλικια, μ’ ἐρυθρῶρο παλτό, μὲ τὰ χέρια χωμένα σὺς τσέπες, περπατοῦσε, γρήγορα, νευρικά, ἀπάνου κἀτου, ψάχνοντας μὲ τὸ μᾶτι τὰ βαγόνια. Ζητώντας βέβαια κάποιον. ‘Αμα εἶδε τὴν Κυρία στὸν ἐξώστη, ὤρμησε, ἔβριλε τὸ πόδι σὸτὸ πρῶτο σκαλοπάτι κι’ ἀπλώνοντας τὸ χεῖρ του σὰν ἀρπакτικό ὄργανο, τὴν ἐτραβῆξε κἀτου. ‘Εκείνη τραντάχθηκε, παραλίπσε καὶ παρὰ λίγο νὰ πέση. Τὴν ἐκράτισε ἀπὸ τὸν ὄμο. ‘Ορθοῖο, ἀντιμέτωπο, κοιτάχτηκαν μιὰ στιγμή στὰ μάτια. Κἀτὶ εἶπε ὁ ἄντρας, κἀτὶ ρώτησε μὲ τραχεῖα φωνή, ποῦ δὲν μπόρεσα καλὰ νὰ τ’ ἀκούσω. ‘Η φράση του ἔφρασε σὲ αὐτιά μου κουρελιασμένη: «Πάλι τὰ ἴδια... σὸτὸ παιδί σου... θὰ σὲ σκοτώσω...» Μὰ τὴν ἴδια στιγμή τὸ λαγύγγι τοῦ τραῖνου ἔσκιε τὸν ἄερα μὲ μιὰν ἀπελπιστικὴ κραυγὴ κι’ ἡ μηχανὴ ἔβριλε μπροστά.

Τεντώνοντας τὰ μάτια ὄσο μποροῦσα, μαζεύοντας ὅλη τὴν ἐνέργεια σὸτὸ βλέμμα, εἶδα τὸν ψηλὸν ἄντρα νὰ σέρνη τὴ γυναῖκα κρατώντας τὴν ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ χερσιοῦ, καὶ κείνη σὰ ν’ ἀντιοκέεται, νὰ τρέμη νὰ τὸν ἀκολουθήση. ‘Ο ἄνεμος ἔφερε ὀσὸ φωνές σὲ αὐτιά μου μιὰν ἀντίρρηση, βαρεῖά, γιομάτη θυμοῦς καὶ φοβῆρα, καὶ μιὰ γυναικεία ποῦ ἦταν σὰν παρακλίω καὶ κλάμα. Μὰ λόγια δὲ μπόρεσα νὰ ξεχωρίσω: Μόνον τὸν τόνο τῶν φωνῶν.

Τὸ τραῖνο ἔφρευγε. Γοργές, σὰν ἀπάνου σὸτὸ σεντόνι κινηματογράφου, εἶδα τὶς δυὸ σιλουέτες νὰ χάνωνται πέρα, κἀτου ἀπὸ τοὺς μαύρους ὄγκους τῶν δέντρων, σὸτὸ δρόμο ποῦ ἀνηφορίζει πρὸς τὰ σπίτια. Καὶ οἱ σκιές τοὺς μπερδεύονταν ἀνεξίτηλα μὲ τὶς σκιές τῶν κλάδων ποῦ χεχειρονομοῦσαν τραγικά...

Στέφ. Δάφνης

ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΟΡΦΕΑ

[‘Ανίμεσα στὰ πεζὰ σφωδίσματα τοῦ Σολωμοῦ (σημειώσεις πρόχειρες γραμμένες σὲ Ἰταλικὴ γλῶσσα) εἶνε κ’ ἓνα ἀναφερόμενο σὸτὸ μῦθο τοῦ ‘Ορφέα. Μὲ βίαι τις λίγες ἐκείτες γραμμές, ὁ ποιητὴς κ. Στέφ. Δάφνης ἔγραψε τὸ παρακάτω ποίημα, πρῶτην φορὴν δημοσιευμένο:]

Σὰν τὰ θαλάσσια κύματα
ποῦ ἐρῶνται ματαιωμένα,
μουγγρίζουν ἀνασίδηματα,
μὰ σπάζουν ἀφροσμένα
σὸτὸ βροῦχο, καὶ περὶντρα
πισωδρομοῦν θολά,
ἔτσι τὸ πλήθος τὸ ἄπειρο,
ποῦ τὸν ‘Ορφέα προσμένει
στὴν πόρτα τοῦ ‘Αδῆ, ἐκόρησιος
σὰν εἶδε ν’ ἀνεβαίη
χωρὶς τὴ λατρεμένη του
γυναῖκα, τὴ γλυκεῖα.

Φόνη κι’ ἄνθρωποι ἀσότηχρηστ
τὸν ἐάντο τοὺς πάλι.
Στοῦ ‘Ορφέα τ’ ἄγρὸ τὸπρόσωπο
γιὰ πάντα πιά εἶχε βάλει
τὰ σκοτεινὰ του χρώματα
ὁ τόπος τῶν νεκρῶν.

Πατώντας τὰ χορτάσια
κλαδιά, τὰ σκοραιομένα,
μόναχος πάει τροκλιζόντας
μὲ πόδια κουρασμένα
καὶ τρίζουσε στὰ πόδια του
τὰ φύλλα τῶν κλαδιῶν.

Σὲ κάποιον βροῦχο ἀκοῦμπησε
μὰ ἓνα πουλάκι ἀρχίζει
ψηλὰ ἀπ’ τὸ βροῦχο ἀτέλειωτα
τὸν πόνο του ν’ ἀγγίζει
τὸν ‘Ορφέα ἐπληθωνῶν
οἱ θεοὶ κελαιδίμοι.

Στὰ ματωμένα κύματα
κυλόντας τὸ κομμένο
στὸν οὐρανὸ τὸν ἄπειρο
θὰ στέλλη ἐμψυχωμένο
τὸν τελευταῖο, ἀσπύγκωτο
κι’ ἀθάνατο ρηθμό!

1925

Στέφ. Δάφνης

Ν’ ΑΜΟΥΝ Τ’ ΑΓΙΟΚΛΗΜΑ

Νᾶμονε τ’ ἀγιοκλήμα ποῦ ἀπ’ τὴν αὐλὴ σου
ψηλὰ στὸν τοῖχο σου σκαλοεῖ, ἀνθεῖ,
ποῦ μὲ τὴ δρόσο σου, μὲ τὴν τήρη σου
πάντα θροοίεται καὶ πάντα ζεῖ.

Στὸ παραθύρι σου νὰρῶθ νὰ στήσω
Κλωνάρια πρᾶσινα γιὰ ν’ ἀκοιμηθᾶς
Στρώμα, προοκέφαλο, νὰ σοῦ χαρίσω,
Νὰ γένης ἡγορα, νὰ μ’ ἀγαπᾶς

Ν’ ἀνακατιώνονται, νὰ γίνοντε ἓνα.
Νὰ κουβεντιάζοντε ἀδελφικά
Τὰ λουλουδάκια μου τὰ μωρομένα
Μὲ τὰ μαλλάρια σου τὰ καστανὰ

Νὰ λούζω ἀδιάκοπα τὰ δειρά σου
Μὲ τῶν ἀνθῶν μου τὴ μωροδιά,
Κι’ εἶς τοὺς κλώνους μου μὲ τὴν θροοιά σου
‘Εγὼ δουλεύω κα’ εἶς κυρά.

Καὶ σὸτὸ καλότυχο παρήντρο σου
‘Όποιος τὸ ταῖρι μας τύχει νὰ ἴδῃ
Νὰ λέγη ἔμνενας δευτεροῖ δικό σου,
Δικό μου λουλούδο εἶς νὰ εἴπῃ.

Χωρὶς ἐόντανε νὰ μὴν ἀνθίξω,
Χωρὶς ἔμνενας νὰ μὴ γελᾶς,
Τὴν εὐτυχία μου νὰ σοῦ χαρίζω,
Τὴν εὐμορφάδα σου νὰ μοῦ σκορπᾶς.

Κ. Παλαμάς